

اجتهاد

۲۶ کانون اول ۲۹

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده

دائرة اجتهاده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه به خادم

بخشبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص: الراهمی صفا

آبونه

سنه ۱۳۰۰

تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۳۰ غروش

مالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانکی ۸ فرانکی

نسخه سی ۵۰ یاره

مصاحبه اجتهاد

خدمت عسکریه — حیات طائله

زمان، جهد و غیرت... بو ایکی قوته قارشی دورولماز. دو قوتور «کوستاولوبون» ک سوزینه اینانیرسوق کرامت اوکنده بخت و طالع بیله بویون نه کر... بشریت وجهه استقامتی ایستر ایسته من تعقیب ایده جک در. فن معرفتیه اولماسونده، سوق طبعیهی ایله اولسون، قانون تکاملک ایجابات و احکامه تابع اولان ملتر، عزم و هراس صاحبی ایسه لر، موجودیتلرینی ادامه ایدرلر... زمان اولنری، محافظه موجودیت ایچون، اقتضا ایدن لسلط و فضائی احضار و اکتسابه اجبار ایدر... اگر ملتده بو قابلیت یوق ایسه، نه پاییلسه یا پیلسون، افرادی چیرپینسون، زمان، اونی نذر، محو ایدر، طاغیتیر...

قانون تکاملک مقتضیاتنه، زمانک ایجاباتنه تابع اولمقده متردد، عنعناتده مصر، اعصار وحشت و استبدادک تأثیرات ارضیه سی آلتنده زبون ملتدرده برقم منور ملتی طریق تکامله، شهره زمانه سوق ایچون جهد و غیرت کوسترسلر، بو سلامت یولنده افراطه وارسه لر زمانک قوتی تزییده ایتهمش اولسه لر، تسریع ایله مش اولورلر... ملتی سلامته برکون اول ایریشدیرمش اولورلر... بر ملتده جهد و غیرت اربابنک مجاهدات

و مجادلاتنه قارشی، اگر او ملتده باشامق حق و ارسه زبون وراثت، مربوط عادت اولانلرک عناد و اصراری، تعلل و ترددی، نه حکم زمانی تغییر ایده بیلیر، نه ده بو جهد و غیرتی توقیف ایده بیلیر. آنجق زمانی دوردیرمق تکامله قارشی قویمقده کی عنادلر، ارباب جهدک غیرتی اکیسلتمه به جکی، آرتدیره جنی ایچون، بر ملتک افرادی آره سنده، عنودان کهنه پرستان ایله رهبران حریت پروران بیننده، مصادمات شدتلی اولور. فرانسه نك اختلال کیردن اول، تجدد او یونلری، مجلس عمومی قاریقاتورلری ایله زمان و تکامل استحکار ایدلمسه یدی، اختلال کیر او قدر قانلی اولمازدی...

زمانک و قانون تکاملک اجرای احکامنده ارباب جهد و غیرتک پک بویوک تأثیری وار. دو غریو یولنی آلمش، صفحات تکاملیه به داخل اولمش اولان ملتدرده بیله زمانک احکامه تابع اولمقده ترددلر حاصل اولونجه، بو ترددلری اورته دن قالدیره جق قوتلر تشکل ایدیور. عمله سندیقلری، عمله نك حیاتی آز چوق تفریح و تهوینده مفتون اعتیاد و حریص اغیایه قارشی بر قوت در. دور اندیش حکومتلر زمانی قوللانمق دن فارغ اوله مازلر. فرانسه نك والده لکی و والده لری فقیر و چالیشقان عالمله لری و چو جقلرینی حایه ایچون قوانین اجتماعی تنظیمنه تشبث ایتهمی کبی... آنجق ملتدرده، حق دن محروم قالمش، اعتیادات آلتنده نه زلیش اولان صنف کندی حقلرینی، هیئت اجتماعی نك نم و فوائد عمومیه سندن، نصیبلرینی آلمق،

وسائط مساعیسه اشتراک‌رینی تأمین ایتمک ایچون کندی قوتلرینی جمع ایله بو قوته استناد ایتمکی بیلیم‌لی‌در. مثلاً بزده، بوتون ملت، ترقیات و تکملات‌دن آلیقویه‌جق برمانعه تشکیل ایدن و بر طق‌لری طرفندن، خاقان‌سابق ییلدیزسوری کبی، محافظه اولونمق ایسته‌نیلن بر دیوار، قادینلق مسئله‌سی و قادینلرک حقوق بشریه‌دن محرومیتی... اگر بزیا شامق استعدادنده، ادامه موجودیت ایده بیلیمک قابلیتده دکل ایسه‌ک زمانک وقانون تکاملک احکامندن آیریله‌جغز... زمانده بزى پریشان ایده‌جک... اگر او استعدادده و او قابلیتده ایسه‌ک زمانه وقانون تکامله تابع اوله‌جغز. زمانده بومسئله مهمه‌یی حل ایده‌جک، سد حائل ییقا‌جق... حکم زمانى تسریع ایده‌بیله‌جک الک‌نافذ و مؤثر قوت ایسه، ینه کندی قوتلری‌در؛ قوای مجتمع‌لری‌در. اونلرک حق حیاتلری، حقوق اجتماعیه‌لری ایچون، ملتک سلامت عمومیه‌ی و ملیتک ترقی و تعالیسی نامنه بو اوغورده نه‌قدر جهد و غیرت صرف ایدلسه، حق‌لرینی استرداد، ملتک مساعی و منافع عمومیه‌سنه اشتراک خصوصنده کندی قوتلری الک مؤثر‌در... زمان بونی ایجاب ایده‌جک و ایدیور. زمانک احکامنی تسریعاً تنفیذ ایچون الک مساعد آنتی بیلیمک و بوندن استفاده ایتمک‌ده بر هنر‌در...

*.

بو هفته ایچنده جرائد یومیه‌ده پک مهم بر مسئله حیاتی‌دن بحث اولوندی. یکی قانون عسکری حقنده ایضاحات و معلومات ویرلدی. لایحه قانونیه شورای دولت‌ده تدقیق اولونویور، هنوز موقت قانون شکلنده، موقع تطبیق و اجرایه قونولمادی. روش حال، بو نتیجه‌نک پک غریب اولدیغنی کوستریور. عینی زمانده، بولایحه قانونیه حقنده کی بیانات رسمیه، روحنی، اسباب موجب‌سنی تمامیه اکلادتدی. عناصر مسلمه یکر می‌باشندن، الک آزی آتمش یاشنه قدر بالفعل و بلا استثنا عسکر‌در. آمر، مأمور، مکاتب عالیه طلبه‌سی، مدرسه‌نشین و سائر

کبی استثنای آرتق یوق‌در، معینلی، معینسز قیدلری یوق‌در. عناصر غیر مسلمه ایچون عسکرک اختیاری‌در. ایستر عسکر اوله‌جق، ایستر بدل نقدی ویره‌جک. بوحالده وظیفه عسکریه‌یی استثناسز اوله‌رق عناصر مسلمه ایفا‌ایده‌جک. عسکرک، وطنک مدافعه‌سی ایچون، مدنیتک حل حاضرینه کوره، ضروری و الزم‌در. «اصول عسکریه‌منک خط‌ال‌رینی قاله آلمق کافی‌در. بو خط‌ال‌رک بوتون فنیج نتیجه‌لرینی صوک‌بالقان حرب مشؤمنده کوردک. فلا کاردن عبرت، درس چیقاران ملت‌لر، اگر بودرسلردن استفاده ایتمکی بیلیرلر» تلافی مافاته ظفر بولمق‌ده کوجک چکمز لر، بناء علیه نتیجه اعتباریه ده کارلی چیقش اولور لر. «دنیلورو» اخذ عسکر قانوننک معینسزک ویا هر هانکی بر معافیت دولایسیله بعض افرادی عسکر آلامه‌سی، عثمانلی اردوسی ایچون دائماً بویوک بر رخنه بر نقصان تشکیل ایتمش، فضله اوله‌رق اخلاق فاضله‌ملنی زیر و زبر ایله‌مش «اولدینی ایضاح اولونیور و بر لسان رسمی‌دن «افراد مسلمه امتک نفوس ذکوری عموماً عسکر اولسون دیوب ایشک ایچندن چیقدق.» عزام وقراری صادر اولویور..

محافظه وطن، مدافعه شرف ملت ایچون، بونون ملل متمنده‌نک موقع و محیطنه کوره فوق‌العاده تدابیر عسکریه‌یه مراجعت ایدرکن، قوای بریه و بحریه‌سنی اکمال و تقویه‌یه چالیشیرکن—باخصوص صوک فلا کتبرقارشیننده—ترجده صلاحیتدار اولانلرک، زمامدار امور بولونانلرک تدقیق و تنسیبی، منفعت وطن و ملت نامنه، رأی صائی، جای تنقید و اغراض کورولمه‌سون، کورولمز.

عسکرک بوتون اقوام متمنده‌ده، ارکک‌لرک بالفعل ایفا ایتدیکی بر خدمت‌در، فقط احوال اجتماعیه اعتباریه، الک زیاده عائله حیاتی ایله علاقه‌دار‌در. وطن و ملت ایچون عسکرک‌ده افنای حیات ایده‌جک اولان عسکرلر مکرم‌در، مبجل‌در.. اونلرک وظائف عسکریه‌سنی، صوک‌درجده، ایفا ایله‌دکلری صره‌ده، زمان حرب‌ده، متأثر اوله‌جق

هلال احمدیه ، خسته خانه لرده کو ستر دکلری فدا کار قلر ، ایفای تدکاری خدمت لر یاد اولونیوردی .

خانم لک ، اثنای حرب ده ، دوغرو دن دوغروی ه حرب ایله علاقه سی ، یا خود مملکتک اقتصادیات واجتماعیایله مناسبتی جهتنده بلغار قادی ندری قدر فعالیت کو ستر مه مشلر . بو ، خانم لک حمیت وطن پرورانه دن جسارت ده بلغار قادی نلر دن دون مرتبه ده اولد قلر نی هیچ بر زمان اثبات ایده من .

مملکتک کهنه عاداتی ، مدنیت حاضریه ، بوندن ده قطع نظر ملت مسلحه اساسی قبول ایدن ملت رجه تطبیق ایدیلن اصول عسکر یه اصلا اویمایان عنعانی و بونلردن متولد اجتماعی بو حاله سبب یکنه در .

حرب ، انسانلر آردسندن قالمادی ؛ کیم بیلیردها قاچ عصر قالمایه جق . قادی نلر ، حربی ، بالنتیجه ، یأس و کدر لر نی ، ضرورت و سفالت لر نی بادی اوله جنی ایچون ایسته منلر ... حسیات علویه انسانیه لر ی ، شفقت لر ی ده ایسته مه مک ده عامل در . بر چو جوق ، نه قدر زحمت و مشقته دنیایه کتیر یلیر ، بسله نیر ، بویودیلیر ، یتشدیر یلیر ، بونی هر کس دن زیاده بروالده بیلیر ... والده نک نظر نده اولادک ، انسانک قیمتی بویو کدر . سلاح آلتنه آلتان ، حربیه سوق اولونان هر فرد بر آنا یا و روسی در ... قادی نلق حسی بویله ایکن ، قادی نلر ینه مدافعه وطن ، اعلا ی شرف ایچون هر شیئه قاتلانیورلر . حرب ده حمیت وطنیه و ملیت حسلریله ، فدا کار قلله ، جسارتله ، میدان آتیلورلر ... بلغار قادی نلری ، یا خود ملل سائره نسوانی ، بلاا ستیا بوتون افرادی عسکر اولان یرلرده ، بوتون مساعی حیاتیه واجتماعیه یی در عهده ایتمشلردر و ایدیورلر . تارالارده چفت سور مشلر ، اکین اکمشلر ، محصول آملش ... قصبه لرده ، شهر لرده ارککلرک سلاح آلتنده بولونمه سیله ، یا خود حربیه سوق ایدله سیله ، صنعت ده ، تجارت ده کی بوشلقلری حس ایتدیر مه مشلردر ؛ زوجی عسکر التنده بولوندقجه ، دکاتی زوجیه سی ، همشیره سی ، قیزلری اداره ایتمشلردر ، و ایدیورلر ...

عالمه لری در . انالری ، زوجیه لری ، همشیره لری ، چو جوقلری در .. شهید اولان بر عسکره بوتون ملت اسف خوان اولور ، نامنی احترامیه یاد ایدر .. فقط بوعسکر لرک ضیاع ابدیسی ایله الک درین یا مینی آله جق آنالری ، زوجیه لری ، همشیره لری ، چو جوقلری در . متدایاً آغلا یه جق اونلردر . حامیسز قاله جق . بر استناد کاده دن محروم اوله جق ، ضرورت و سفاکته دوشه جک - ملت اوغورنده قربان ایتدیکی وجودله بویوک برحمیت وطنیه دن قوت آله رق افتخار ایدرکن - ملتک حمایت و صحابتنی بکلیه جک اونلردر . انا اولادینی ، زوجی همشیره برادرینی ، معصوم قیزلر بابالری غائب ایده جکلر ... اتالریمز دیمش که : اغلار سه آنام اغلار ، قصوری یالان اغلار ... بز دییه لم که هر کس کرچک دن اغلاسون . اتالریمزک سوزی ، والده لرک اولادینه فارشی بی پایان بر حس شفقت و محبتی کو ستریور ...

مادام سارابر نار ، قالیفور نیاده بر حبس خانه یی زیارت ایتش ، محبوسلره ، اوغلنک تألیفاتدن بر اویون و یرمش ... کوره ک محکوملر دن بری ، اوصرده ، مادام سارابر ناره : « مادام ، بنده والده مک مدار افتخاری ایدم . سزکده اوغلنک مدار افتخاری کیزدر . دیمش . اوغللر والده لری نک مدار افتخاری در ... صدر اسلام ده اویله والده لر کورولمش که اوغللر نندن بر قاقچی میدان غزاده شهید اولد قلری زمان » وظیفه لر نی ایفا ایتدیلر . اونلرله بر قات دها افتخار ایدرم . « دیمش . حربیه کیمش ، عسکری تشجیع ایتش ، مجروح لر نی تداوی یه چالیشمش ، بالذات حربیه کیرمش اولان قادی نلر چوق در .

بالقان حربنک صفحاتنده ، قادی نلرک بویوک فدا کار قلری کورولدی . بالخاصه ، بونقطه یی تدقیقه چالیشمش اولان بر آمریقالی محررک آمریقا مجموعه لر دن بریله نشر ایتدیکی مقاله ده بلغار قادی نلری نک حربیه ، مملکتک احوال اقتصادیه سنده تأثیراتی تقدیر ایدیوردی ... خانم لریمزک

برده بزم یکی قانون عسکری به باقلم ، عناصر مسلمة ،
معینلی معینسر بلااستنا یکر می دن التمشه ، بلکه التمش بشه ،
یمشه قدر ، بلااستنا بالفعل عسکر اولونجه ، عالمه لرك
بوکونکی حائده ، قادینلرك شو اسارتنده ، امور اجتماعیه
واقصادییه اشتراك دن منعك دوامنده ، زراعت ، صنعت ،
تجارت ده کی موقت و یادواملی معطیلرك حاصل ایده جکی
ضرورتلره ، رقابت ده موقیتسز لکله ، کوندن کونه
سفالتی آرتدیرمایه جقمی ؟ ...

مدنی عالمك احوال عمومیة اجتماعیه واقصادییه سنی
اسباب موفقیات و ترقیاتی احاطه ایده مه دن ، غنعات دن
فور توله مه دن ، قادینلری اولرده حبس اتمك حس استبدادیله
« هله ارککله ایش بولونسون ده قادینلره صره کلسون ... »
کی سوزلر سویله ینلر بو صفحات قارشیسینده ایست
ایسته مز بویون اتمکک مجبور اولمایه جقلرمی ؟ ...

مجادلات حیاتیه ده ، یکی قانون عسکری ، اولیه الح آتیه
سبب اوله جق که قادینلرك حق و حریتی ، - بعضلرنجه
طوعاً و کرهاً اولسون - ویریه جک یاخود قادینلر حق
و حریتی - ولو که جبراً اولسون - آرتق استرداد ایله جکله ..

صحت هر شی دن اقدام در . مملکتک بوتون اطباسی
سلاح آتیه کیدرسه طب فاکولته سنك قاپورینی خانم
قیزلره آچماق ده اصرار ارتجاعی کوسترمش اولانلر ،
چار و ناچار بو قاپورلی قیزلریمزه آچاقلر و آچدیریه جق ،
مملکتک صحتی قادین دو قورلریمزه تودیع اولونه جق ..

افراد امت صنعت و تجارته سوق اولونیور ؛ یکانه
چاره نجات بو اولد بقی ادرک و اثبات ای دیلیور .. اجزاجی

مالیفو طره جی ، توتونچی ، هر هانکی بردکان ، برتجار تکاه
صاحبی عسکره کیتدیکی زمان ، تجارتی ؛ زوجه سی نك ،
قیزلری نك ، همشیره لری نك ، اداره ایتمه سنه ناصل مانعه

ایقاع اولونه بیله جک ؟ .. ینه مانع لر احداثه قالدیشیلیرسه
حیات و ممات مبارزه سنده قادینلر وقیزلر ناموسکارانه
و فعالاته ، اتمککاری قازانمه لرینه قارشی احداث اولونمق
ایسته نیلن موانعی بیقمایه جقلرمی ؟

محمد رصاد

دل مستی مولانا

دوام و ختام

بیر باغچه نك زینتی اولان بیر طاووس ، صاحبك
و کندیسینی تماشا ایدن خلقك اوکنده توپلرینك ییلدیزلی
شعشه لرینی ، باکال احتشام ، ناصل عرض ایدرسه ، سما
دخی اولیه جه سنك و بزم نظرلر مزایچین ییلدیزدن توپلرینی
اوزون مدت تیتره تهرك سنك اوکنده یورور .

(تبریز) لی شمس الحق (علی) ایدی ، هم یونس ،
هم یوسف ، هم هود علی ایدی .

عشق سلتی تکلف دن بری در . عاشق لری ایچین مله
و مذهب خدا [یعنی روح معشریت] در .

ولایت جانده ، جهان آسمانك کار فرماسی اولان
اسمانلر واردر .

روح یولنده پست و بالالار واردر ، یوکسک طاغلر ،
نه نکیین صحرالر واردر . [*]

احتراصلرك بخاری ، آینه روحی بوسلانیدر بقی
وقت ، آتش وجد ایله اوئی تصفیه ایده رم .

[*] بویکی فقره (ثنائی) به معطوف در . اصلی شودر ؛

آسمانهاست در ولایت جان

کارفرمای آسمان جهان ؛

در دره روح پست و بالا هاست

کوههای بلند و صحرا هاست .